

Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty
Názov predmetu	Etická výchova
Ročník	piaty, šiesty, siedmy, ôsmy, deviaty
Škola	ZŠ Dunajská Lužná
Názov ŠkVP	
Kód a názov ŠVP	Inovovaný ISCED 2
Stupeň vzdelania	základné
Dĺžka štúdia	5 rokov
Forma štúdia	denná

PREDMET : ETICKÁ VÝCHOVA

	Časová dotácia /hod.		Zloženie/hod.	
	týždenne	ročne	ŠVP	ŠkVP
5.ročník:	1	33	1	0
6.ročník:	1	33	1	0
7.ročník:	1	33	1	0
8.ročník:	*1	33	1	0
9.ročník	*1	33	1	0

* Bude platiť v školských rokoch 2018/2019 a 2019/2020

CHARAKTERISTIKA PREDMETU:

Hlavnou funkciou povinne voliteľného predmetu etická výchova v nižšom strednom vzdelávaní je osobnostný a sociálny rozvoj žiakov s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tohto cieľa sa primárne využíva zážitkové učenie, riadený rozhovor, diskusia, simulačné hry, ktoré popri informáciách účinne rozvíjajú mravný úsudok, rozlišovanie dobra od zla, orientáciu v etických dilemách dnešnej spoločnosti. Jej súčasťou je rozvoj sociálnych spôsobilostí ako napr. otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod. Podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení k harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

V nižšom strednom vzdelávaní vedieme žiakov k reflexii a prehodnocovaniu svojho správania i správania iných, vzhľadom na cieľovú rovinu etickej výchovy, ktorou je sociálne rozvinutý človek a spolupracujúce spoločenstvo. Preto sa etická výchova javí ako predmet, ktorý pripravuje pôdu pre ostatné výchovy, ktoré súvisia s uplatnením sa nielen v konkrétnych osobnostných vzťahoch žiaka, ale aj v jeho pripravenosti žiť pre spoločné dobro s inými ľuďmi a pre iných.

CIELE PREDMETU:

Cieľom etickej výchovy ako povinne voliteľného predmetu je:

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,

- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- naučia sa participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu, klubu, mesta),
- zdôvodnia dôležitosť nezávislosti od vecí, drog, médií,
- naučia sa kriticky myslieť, kultivovane diskutovať a akceptovať názor iných,
- ocenia prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve i v iných sociálnych skupinách,
- nadobudnú spôsobilosť pochopiť svoju sexuálnu identitu, hodnotu priateľstva, lásky, manželstva a rodiny,
- osvoja si pozitívny postoj k postihnutým, chorým a iným ľuďom, ktorí potrebujú zvýšené porozumenie a pomoc,
- zdôvodnia dôležitosť stanovenia si životných cieľov, etických hodnôt a zachovávanía spoločensky uznávaných noriem.

Dosahovanie týchto cieľov ráta s aktivizáciou a rozvojom nonkognitívnych funkcií osobnosti, ktoré uvádza profesor M. Zelina v systéme KEMSAK:

K – kognitivizácia, ktorej cieľom je naučiť človeka poznávať, myslieť, riešiť problémy

E – emocionalizácia, cieľom je naučiť človeka cítiť a rozvíjať jeho kompetencie pre cítenie, prežívanie, rozvíjať jeho city

M – motivácia, cieľom je rozvinúť záujmy, potreby, túžby, chcenia osobnosti, jej aktivity

S – socializácia, jej cieľom je naučiť človeka žiť s druhými ľuďmi, naučiť ich komunikovať, tvoriť progresívne medziľudské vzťahy

A – axiologizácia, ktorej cieľom je rozvíjať progresívnu hodnotovú orientáciu osobnosti, učiť hodnotiť

K – kreativizácia, cieľom tejto funkcie je rozvíjať v osobnosti tvorivý štýl života.

OBSAHOVÝ ŠTANDARD

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre etickú výchovu.

http://www.statpedu.sk/files/articles/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/eticka-vychova_nsv_2014.pdf

Zoznam aplikovaných prierezových tém:

PT: 1. Osobnostný a sociálny rozvoj:

- Spoznávanie sa a spolužitie v triednom kolektíve.
- Spoznávanie seba samého, svojich silných a slabých stránok.
- Uvedomovanie potreby spolupráce.
- Hodnotenie rodinných vzťahov.
- Vedieť rozdeliť si úlohy, niesť zodpovednosť.
- Rozvíjať schopnosti kooperácie a komunikácie.

PT: 2. Environmentálna výchova

- Ochrana svojich vecí, okolia a prostredia v ktorom žijeme.
- Realizácia rôznych projektov s environmentálnym zameraním.
- Vyjadrovať vlastné názory na rôzne globálne témy.

PT: 3. Ochrana života a zdravia

- Pomoc chorému spolužiakovi.
- Možnosť získať hlavné teoretické vedomosti o sebaochrane a o poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia života a zdravia.

PT: 4. Tvorba projektu a prezentačné schopnosti

- Presentovanie samého seba
- Presentovanie argumentov a svojho názoru
- Využívať IKT pri získavaní a spracúvaní informácií a pri prezentácií vlastnej práce.
- Vedieť sa vyjadriť verbálne aj písomne.

PT: 7. Mediálna výchova

- Vedenie rozhovoru
- Aktívne počúvanie
- Poznať mediálnu realitu a jej účinky na osobnosť človeka.
- Poznať vplyv televízie (filmy, reality show, spravodajstvo, reklama, ...), rozhlasu, novín, časopisov, internetu.
- Vedieť pracovať s informáciami.
- Budovať si informatickú kultúru

PT: 7. Multikultúrna výchova

- Poznávanie zvykov a tradícií svojho regiónu
- Tolerancia k inakosti
- Spoznávanie kultúrnych tradícií iných národov, národností a menšín
- Rozvíjať komunikačné zručnosti a medziludské vzťahy.

STRATÉGIE VYUČOVANIA:

Dosahovanie cieľov sa realizuje najmä prostredníctvom **zážitkových metód**, ktoré vytvárajú optimálne podmienky pre budovanie mravného úsudku a zvnútorňovanie ponúkaných hodnôt. Postup prijatia hodnôt ETV do života žiakov je daný skutočnosťou, že každému rozhodnutiu človeka predchádza poznanie (reflexia) a každé poznanie sa začína zmyslovým vnímaním. V ETV je odporúčaná schéma vyjadrená v pojmoch:

- 1. senzibilizácia – scitlivenie (emocionálne i kognitívne) na problém, na tému, na hodnotu**
- 2. nácvik v podmienkach triedy,**
- 3. reálna skúsenosť - transfer (v rodine, na ulici, medzi kamarátmi...).**

Učiteľ pritom používa rôzne metódy a techniky (**hru, hranie rolí, hranie scénok, anketové metódy, metódu posilňovania, problémové vyučovanie, dramatizácia ...**) V etickej výchove im hovoríme

zjednodušene – cvičenia, aktivity. Je dôležité si uvedomiť, že aktivity sú len prostriedkom, ktorý umožní **hodnotovú reflexiu**, tá je súčasťou každého kroku. (Hodnotenie prežitého rozumom napr. – Čo som prežil? Čo som si uvedomil? Ako to súvisí so životom vo mne, okolo mňa? Čo z toho vyplýva pre môj život?) Bez reflexie by ostal žiakovi iba pekný zážitok, ktorý sotva ovplyvní jeho postoje a správanie. Preto je v metodických príručkách osobitná časť venovaná otázkam vhodným na reflexiu. Ak nacvičíme so žiakmi určité správanie (napr. pozdrav, ospravedlnenie, odmietnutie...) v triede, ešte to neznamená, že to budú robiť aj doma a na ulici. Máme však k dispozícii viacero techník, ktoré napomáhajú tomu, aby žiaci osvojené zručnosti a skúsenosti prenášali do každodenného života (**napr. záznamy pozorovaní, vedenie denníka, zbieranie článkov, interview s rodičmi alebo inými osobami...**). Tejto časti hovoríme v etickej výchove **transfer – prenos z hodiny ETV do bežného života rodiny, triedy a iných vzťahov, do ktorých žiak vstupuje.**

Základom výchovno-vzdelávacieho procesu etickej výchovy je **zážitkové učenie**, ktoré učiteľ v jeho technikách, cvičeniach a aktivitách prispôsobuje veku žiakov a situácii v žiackom kolektíve. Aktivity pomáhajú precítiť etické hodnoty, uľahčujú porozumieť normám, ktoré súvisia s očakávaným správaním, umožňujú nácvik zodpovedajúceho správania a prenos získaných skúseností do správania sa v reálnom svete.

Žiaci počas hodín ETV **sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre**, aby sa vzájomne poznávali. Je to **východisková pozícia**, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, **je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy**, ktorú učiteľ na danú aktivitu zvolil. Vyučovaciu hodinu najmä na prvom stupni treba členiť tak, aby sa rešpektovali zvláštnosti tohto vývinového obdobia (napr. **sedenie v kruhu treba striedať s pohybovými cvičeniami** na uvoľnenie i aktivizáciu dieťaťa). Treba mať pripravených viac aktivít k danej téme. Prostriedkom, ktorý učiteľ často využíva, je **čítanie rozprávok, príbehov. Vhodné obrázky, audio i videonahrávky, CD - roomy** môžu poslúžiť **ako motivačný materiál**. Deti v mladšom školskom veku **radi kreslia a robia**.

Metódy:

- dialóg
- diskusia
- hry
- riešenie problémových úloh
- dramatizácia
- zážitkové metódy
- učenie posilňovaním žiaduceho správania
- anketové metódy
- hranie scénok
- problémové vyučovanie
- hranie rolí

Formy práce:

- frontálna
- skupinová

- individuálna práca
- didaktická hra
- tvorivá dramatika

KRITÉRIÁ HODNOTENIA:

Etická výchova sa klasifikuje podľa Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.: 2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1.5.2011. Metódami /pochvala, povzbudenie/ motivujeme žiakov k dosiahnutiu pozitívnych výsledkov. V etickej výchove sledujeme cyklické rozvíjanie osobnosti žiaka , rešpektujeme dynamiku dlhodobého a postupného rozvoja sociálnych zručností. Vyzdvihujeme a zdôrazňujeme úspechy v prosociálnom cítení.

UČEBNÉ ZDROJE:

Učebnica	Materiálne učebné prostriedky	Ďalšie zdroje
<p>Lencz, L. – Krížová, O. : Metodický materiál k predmetu Etická výchova. Bratislava</p> <p>Olivar, R., R.: Etická výchova. Bratislava, 1992</p> <p>Pivovarčiová, T., Gogolová, D.: Etická výchova pre 5.,6., ročník</p> <p>Doplnkové učebné texty: Nechaj ma chcem sa učiť sám; Poznaj sám seba</p> <p>Učebnice: Hudobná výchova, Výtvarná výchova, Literárna výchova, Envirovmentálna výchova</p> <p>Odborná literatúra, ktorá sa zaoberá životným prostredím</p>	<p>Didaktická technika:</p> <ul style="list-style-type: none"> - interaktívna tabuľa - dataprojektor - CD pehrávač 	<p>Internetové zdroje</p> <p>Poznaj sám seba – metodická príručka</p> <ul style="list-style-type: none"> - výukové CD a DVD - prezentácie vytvorené učiteľom - pracovné listy vytvorené učiteľom - pomôcky vytvorené učiteľom

Zodpovedná: Mgr. Marcela Šalaková